

ΤΙΤΛΟΣ

ΟΙ ΣΕΛΙΔΕΣ ΤΗΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ

1

ΟΙ ΓΑΛΛΟΙ ΔΙΚΑΣΤΕΣ ΠΡΟΩΘΟΥΝ ΤΗΝ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΛΥΣΗ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Σε σχετική έκθεση Ομάδας Εργασίας με πρόεδρο τον Jean - Claude Magendie, Πρόεδρο του Εφετείου, τονίζεται ότι ο μόνος τρόπος για εκτεταμένη εφαρμογή της Διαμεσολάβησης είναι η πρόταση από τον Δικαστή της λύσης αυτής

Στις 15 Οκτωβρίου 2008, η Ομάδα Εργασίας του Εφετείου των Παρισίων (Cour d'appel) για τη διαμεσολάβηση, με πρόεδρο τον **Jean-Claude Magendie** (Πρόεδρος του Εφετείου), εξέδωσε έκθεση με τίτλο *“Célérité et qualité de la justice. La médiation: une autre voie”*.

Στο πλαίσιο της έκθεσης αυτής ο επίτιμος Πρόεδρος του τμήματος Εργατικών Διαφορών του Εφετείου Παρισίων **Jacques Claviere Schiele** καταθέτει την εμπειρία του :

«Στις 26 Νοεμβρίου 1997, ο τότε Πρόεδρος του Δικαστηρίου, κύριος **Guy Canivet**, ενημέρωσε εγγράφως τους προέδρους όλων των Δικηγορικών Συλλόγων της περιφέρειας ότι ορισμένα τμήματα του Εφετείου και ιδιαίτερα τα τμήματα με αντικείμενο τις εργατικές διαφορές δοκίμαζαν, σε συντονισμό με τους δικηγόρους, την προσφυγή στη διαμεσολάβηση.

Εως το Μάρτιο του 1999 τέσσερα τμήματα εργατικών διαφορών (21C, 22A, 22C, 21A) πρότειναν στους διαδίκους την προσφυγή στη διαμεσολάβηση. Τότε, σχεδιαζόταν η συνάντηση των μερών και των συμβούλων τους ενώπιον του δικάζοντος δικαστή με σκοπό την διατύπωση πρότασης διαμεσολάβησης, υπό την προϋπόθεση της προηγούμενης αίτησης από κάποια πλευρά. Στηριζόμασταν στην πεποίθηση, ότι οι δικηγόροι των μερών θα ωθούσαν τους πελάτες τους στην υποβολή τέτοιων αιτήσεων.

Αφού παρατηρήθηκε, ότι τέτοια προσδοκία ήταν μάταιη, αποφασίστηκε η εξέταση τρόπων που θα «έδιναν ώθηση» σε περισσότερες αιτήσεις για διαμεσολάβηση και συγχρόνως η επέκταση της πρακτικής αυτής σε όλα τα τμήματα των εργατικών διαφορών.

Τότε συγκροτήθηκε, στο πλαίσιο των τμημάτων αυτών, μια ομάδα εργασίας με την εξής σύνθεση: δικαστές, έμπειροι διαμεσολαβητές και εκπαιδευτές. Από την έναρξη των εργασιών τους, αποφάσισαν να γίνεται διάκριση ανάμεσα στην πρόταση για διαμεσολάβηση σε μια συγκεκριμένη διαφορά και στην απλή πληροφόρηση όλων των διαδίκων για τη δυνατότητα αυτή. Η πληροφόρηση έπρεπε να γίνεται συστηματικά σε όλες τις υποθέσεις, ενώ η πρόταση, με πρωτοβουλία του δικαστή, μόνο

στις υποθέσεις στις οποίες οι συνθήκες και οι περιστάσεις δικαιολογούσαν την προσφυγή σε συναινετική λύση. Η διάκριση αυτή έμεινε κλασική.

Η συστηματική πληροφόρηση έπρεπε να περιλαμβάνεται – κατά το δυνατόν – σε όλες τις κλήσεις των διαδίκων για συζήτηση στο ακροατήριο των τμημάτων των εργατικών διαφορών, οι οποίες (κλήσεις) εμπεριείχαν έκτοτε την εξής σύσταση: **«σας επισημαίνουμε το γεγονός ότι έχετε τη δυνατότητα προσφυγής σε διαμεσολάβηση με σκοπό την ταχεία επίλυση της διαφοράς σας»**, αλλά και την παραπομπή σε μια επισυναπτόμενη με την κλήση περιληπτική παρουσίαση του νομικού πλαισίου και των σκοπών της διαμεσολάβησης.

Στο τέλος της σελίδας της περίληψης αυτής υπήρχε ένα αποσπώμενο φυλλάδιο που αποστέλλοταν στο δικαστήριο από τους διαδίκους που επιθυμούσαν να προσφύγουν σε διαμεσολάβηση.

Το κείμενο της σύστασης και της συνημμένης παρουσίασης διατυπώθηκε από την ομάδα εργασίας.

Φάνηκε, ότι ο αριθμός των αιτήσεων διαμεσολάβησης που γίνονταν χωρίς ιδιαίτερη πρόταση του δικαστή (μετά δηλαδή από απλή πληροφόρηση των διαδίκων) ήταν πολύ μικρός. Το ίδιο παρατηρήθηκε σε όλες τις διαδικασίες που εφαρμόζαν παρόμοιο σύστημα. Το σύστημα όμως αυτό της πληροφόρησης δεν ήταν τελείως αποτυχημένο' επέτρεπε στο δικαστή, ο οποίος παρενέβαινε μεταγενέστερα για να προτείνει διαμεσολάβηση, να υπενθυμίζει στα μέρη ότι έχουν ήδη ενημερωθεί για τις δυνατότητες που τους προσφέρει ο νομοθέτης να επιλύσουν τη διαφορά τους συναινετικά.

Αφού όμως οι αιτήσεις ήταν λίγες και στηρίζονταν ουσιαστικά στην πρωτοβουλία των δικηγόρων, ο μόνος τρόπος για εκτεταμένη εφαρμογή της διαμεσολάβησης ήταν η πρόταση της λύσης αυτής από το δικαστή.

Αν και η λύση με διαμεσολάβηση ενδείκνυται στις περισσότερες περιπτώσεις, τέτοιες προτάσεις δεν γίνονταν συστηματικά από τους δικαστές. Για να βοηθήσει τους δικαστές των εργατικών τμημάτων στον προσδιορισμό των διαφορών που είναι

κατάλληλες να υπαχθούν σε διαμεσολάβηση, η ομάδα εργασίας σκέφτηκε να δημιουργήσει μια τυπολογία υποθέσεων για τις οποίες θα προτείνεται συναινετική λύση. Για αυτό το σκοπό, μια σειρά υποθέσεων επιλεγμένων από την ομάδα υποβλήθηκε στη κρίση των δικαστών, των οποίων οι απόψεις βοήθησαν στη διαμόρφωση ενός καταλόγου βάσει του οποίου θα αξιολογείται κάθε φορά κατά πόσον ενδείκνυται η πρόταση διαμεσολάβησης.

Σε ποια όμως χρονική στιγμή οφείλει ο δικαστής να επιλέξει τις δικογραφίες με υποθέσεις που θα μπορούσαν να δικαιολογήσουν πρόταση διαμεσολάβησης, να τις μελετήσει και να υποβάλει τέτοια πρόταση; Κατά την κρατούσα γνώμη, όσο το δυνατόν ταχύτερα. Μία πρώτη επιλογή από το σύνολο των εφέσεων που έφταναν στα εργατικά τμήματα γινόταν τότε υπό την εποπτεία των δικαστών, πριν η γραμματεία τις διαμοιράσει και ορίσει ημερομηνίες συζήτησης. Η επιλογή αυτή είχε σκοπό να παραμερίσει τις διαφορές στις οποίες η έφεση ήταν προδήλως अपαράδεκτη, με στόχο τη γρήγορη παραπομπή τους σε συζήτηση. Επίσης, γινόταν διάκριση των διαφορών ανάλογα με την αρμοδιότητα του δικαστηρίου, πολυμελούς ή μονομελούς. Σκεφτήκαμε λοιπόν ότι σε αυτό το στάδιο, παράλληλα με τις παραπάνω διακρίσεις, θα μπορούσε να γίνεται και επιλογή των διαφορών εκείνων που ήταν κατάλληλες για διαμεσολάβηση. Στην πρακτική έγινε αντιληπτό, ότι η επιλογή σε αυτό το χρονικό σημείο δεν επέτρεπε την ταχεία υποβολή προτάσεων διαμεσολάβησης από τους αρμόδιους δικαστές – παρόλο που οι δικογραφίες παρέμεναν μετά για μεγάλο διάστημα στη γραμματεία.

Ενώ στο Εφετείο των Παρισίων επικρατούσε η παραπάνω κατάσταση, στο Εφετείο της Grenoble ένας σημαντικός αριθμός διαφορών υποβαλλόταν σε διαμεσολάβηση. Αυτό οδήγησε τρεις συμβούλους των τμημάτων εργατικών διαφορών των Παρισίων να μεταβούν στη Grenoble για να παρατηρήσουν τον τρόπο λειτουργίας του αντίστοιχου εκεί τμήματος, ιδιαίτερα δε να παρακολουθήσουν τη συνάντηση στην οποία γινόταν η πρόταση διαμεσολάβησης και τη συνάντηση απολογισμού.

Η κλήση των μερών σε συνάντηση στην οποία τους προτεινόταν η προσφυγή στη διαμεσολάβηση, όπου και αν αυτή εφαρμοζόταν, κατέληγε αδιαμφισβήτητα σε ένα σημαντικό αριθμό διαμεσολαβήσεων στις εργατικές διαφορές. Στις συζητήσεις αυτές καλούνταν μόνο τα μέρη των οποίων η διαμάχη – ως προς τη φύση της και τις περιστάσεις – δικαιολογούσε την αναζήτηση συναινετικής λύσης. Η επιλογή των διαφορών αυτών, οι οποίες αντιπροσώπευαν το 17% του συνόλου των υποθέσεων, γινόταν βάσει μια τυπολογίας ανάλογης με αυτή που είχε καθιερώσει το Εφετείο των Παρισίων. Κατά τη συζήτηση, ενώπιον ενός μόνο δικαστή, τα μέρη καλούνταν να παρίστανται με συνήγορο. Ο δικαστής, αφού εξέθετε τις βασικές αρχές και τη διαδικασία της διαμεσολάβησης, καθιστούσε σαφές στα μέρη ότι οι διαφορές τους έχουν κριθεί ειδικά ως κατάλληλες προς διαμεσολάβηση. Στη συνέχεια, κάθε υπόθεση εκφωνείτο. Ξαφνιαστήκαμε από το γεγονός ότι σε πολλές περιπτώσεις οι δικηγόροι δήλωναν κατευθείαν μετά την εκφώνηση της υποθέσεώς τους ότι οι πελάτες τους ήταν σύμφωνοι με την

προσφυγή στη διαμεσολάβηση. Σε περιπτώσεις που δίσταζαν, οι ενδιαφερόμενοι καλούνταν να συναντήσουν τους διαθέσιμους διαμεσολαβητές κοντά στην αίθουσα του δικαστηρίου, προκειμένου να εξετάσουν καλύτερα τα πλεονεκτήματα μιας τέτοιας απόπειρας. Η επιτυχία των συζητήσεων αυτών βασιζόταν στα εξής: α) στην ορθή επιλογή των υποθέσεων, β) στην πεποίθηση του δικαστή που επιλαμβανόταν της συζήτησης και γ) στην πολύ καλή συνεργασία εκ μέρους των δικηγόρων, όπως αυτή φάνηκε στην ακροαματική διαδικασία. Και μόνο μια από τις παραπάνω προϋποθέσεις να λείπει, τα θετικά αποτελέσματα των συζητήσεων πέφτουν κατακόρυφα, όπως φάνηκε σε όλες στις υποθέσεις που συζητήθηκαν εκείνη τη μέρα. Παρά τις εκτεταμένες προσπάθειες, η σύγκληση και διεξαγωγή τέτοιων συζητήσεων στο Παρίσι ήταν τότε αδύνατες.

Παρόλα αυτά θεωρήθηκε, ότι τέτοιες συζητήσεις θα πρέπει να συνεχίσουν να γίνονται σε εργατικές υποθέσεις διακρίσεων ή παρενόχλησης. Στην πράξη, στο Παρίσι η πρόταση διαμεσολάβησης γινόταν κατά το προπαρασκευαστικό στάδιο πριν την εισαγωγή της υπόθεσης στο ακροατήριο (*intervenait finalement au moment de l'instruction de l'affaire*). Στο στάδιο αυτό ο δικαστής μπορεί να έχει γνώση της υπόθεσης, επομένως και να επιχειρηματολογήσει υπέρ της πρότασής του. Επίσης, τότε είναι πιο εύκολο να έρθει σε επαφή με τους συνηγόρους αλλά και με τα μέρη, τα οποία έχει εξουσία να συγκαλέσει κατά την προπαρασκευή της υπόθεσης. Βέβαια οι ενέργειες αυτές απαιτούσαν αρκετό χρόνο, δύσκολα συμβατό με τον μεγάλο φόρτο εργασίας στα τμήματα των εργατικών διαφορών. Επίσης, οι διαφορές που υποβάλλονταν τελικά σε διαμεσολάβηση αποτελούσαν πάντα ένα πολύ μικρό ποσοστό του συνόλου των υποθέσεων των εργατικών τμημάτων.

Πάντως, λαμβάνοντας υπόψη τις προτάσεις διαμεσολάβησης που επαναλαμβάνονταν και γίνονταν δεκτές κατά την ακροαματική διαδικασία, συγκεκριμένα κατά την αγόρευση των συνηγόρων, συμπεραίνουμε ότι η ικανοποίηση των μερών που ακολούθησαν την οδό της διαμεσολάβησης και η φύση των διαφορών που επιλύθηκαν με αυτό τον τρόπο, δικαιολογούν τις καταβληθείσες προσπάθειες και την προώθησή τους. Η εμπειρία αυτή καταδεικνύει, ότι οι ενέργειες για αύξηση των προσφυγών σε διαμεσολάβηση έχουν περιορισμένα αποτελέσματα, καθώς η εφαρμογή της διαμεσολάβησης εξαρτάται μόνο από την προτροπή του δικαστή, ενώ η πρωτοβουλία των συνηγόρων στο θέμα αυτό είναι σχεδόν ανύπαρκτη, παρά τις προσπάθειες των Δικηγορικών Συλλόγων.

Προκειμένου να ενισχύσει τη συνεργασία μεταξύ του Εφετείου και των Δικηγορικών Συλλόγων, οι οποίοι από την πλευρά τους είχαν αναλάβει το έργο προώθησης των διαμεσολαβήσεων, ο κύριος Jean-Marie Coulon, όταν ήταν Πρόεδρος, είχε ζητήσει την τακτική συνεργασία ενός δικαστή των εργατικών τμημάτων με τους Συλλόγους.

Η συνεργασία αυτή συνίστατο κυρίως στη συμμετοχή του δικαστή στις συγκεντρώσεις που οργανώνονταν στους διάφορους Δικηγορικούς Συλλόγους με σκοπό την πληροφόρηση των δικηγόρων για τη διαμεσολάβηση. Ο Δικηγορικός Σύλλογος του Παρισιού λειτουργεί ως σύνδεσμος μεταξύ της

Ένωσης Ευρωπαίων Διαμεσολαβητών (Association des Médiateurs Européens ή ΑΜΕ) και του Τμήματος Εργατικών Διαφορών και παρεμβαίνει στα εκπαιδευτικά προγράμματα για τη διαμεσολάβηση, συμπεριλαμβανομένων και όσων οργανώνονται υπό την αιγίδα μεγάλων δικηγορικών γραφείων.

Είναι δύσκολο κανείς να αξιολογήσει τον αντίκτυπο μιας τέτοιας συνεργασίας. Ωστόσο, και μόνο αποτέλεσμα η πρωτοβουλία της διαμεσολάβησης να προέρχεται από τους δικηγόρους, η προσπάθεια αυτή οφείλει να προωθηθεί με τέτοιο τρόπο ώστε να εξελιχθεί και βελτιωθεί.

Ο συνεργαζόμενος δικαστής οφείλει να έρχεται σε επαφή με τους ίδιους τους διαμεσολαβητές. Εκτός από ειδικές περιπτώσεις οι οποίες δεν μπορούν να παραβλεφθούν, μόνο πιστοποιημένοι διαμεσολαβητές οφείλουν να αναλαμβάνουν υποθέσεις. Υπάρχει, σήμερα, πληθώρα ατόμων που έχουν εκπαιδευθεί στη μέθοδο της διαμεσολάβησης, με αποτέλεσμα η επιλογή ενός συγκεκριμένου από το δικαστή επηρεάζει καταλυτικά την επιτυχία της διαδικασίας. Σημαντική, επίσης, αποστολή του δικαστή είναι η αρωγή προς τους συναδέλφους του στα τμήματα των εργατικών διαφορών, με τη συμμετοχή του στην εύρεση και υπόδειξη κατάλληλων διαμεσολαβητών, όταν αυτό απαιτείται. Είναι σημαντικό ο διαμεσολαβητής να είναι όσο το δυνατό σχετικός προς την υπόθεση της οποίας την επίλυση θα βοηθήσει. Γι' αυτό είναι αναγκαίο να υπάρχει διαθέσιμος μεγάλος αριθμός διαμεσολαβητών.

Εντούτοις, στην παρούσα φάση, για να κινητοποιηθούν οι δικηγόροι υπέρ της διαμεσολάβησης είναι συχνά προτιμητέο να επιλέγονται ως διαμεσολαβητές εκείνοι οι δικηγόροι που

έχουν εκπαιδευτεί και προσφέρουν τις εγγυήσεις που παρέχει η υπαγωγή τους σε ένα κέντρο διαμεσολάβησης.

Τέλος, απαραίτητη είναι η συνάντηση των δικαστών που προτείνουν ή διατάζουν προσφυγή σε διαμεσολάβηση, των συνηγόρων που έχουν παραστεί σε διαμεσολάβηση και των διαμεσολαβητών που έχουν αναλάβει υποθέσεις.

Σκοπός είναι η διασφάλιση της σχέσης εμπιστοσύνης που πρέπει να υπάρχει μεταξύ δικαστή και διαμεσολαβητή. Η σχέση αυτή είναι το αναγκαίο αντίβαρο στην απόλυτη εχεμύθεια, που συνιστά προνόμιο της διαμεσολάβησης. Στις συναντήσεις αυτές εφαρμόζονται οι καλές πρακτικές όσον αφορά την αναφορά προόδου στο δικαστή από κάθε διαμεσολαβητή αλλά και την εφαρμογή των συμφωνιών στις οποίες καταλήγει η διαμεσολάβηση. Οι συναντήσεις απολογισμού (*reunions de restitution d'activité*), οι οποίες διεξάγονταν δύο φορές το χρόνο στο Δικαστήριο της Grenoble, ήταν ιδιαίτερα αποτελεσματικές και στα τμήματα εργατικών διαφορών στο Παρίσι.

Για να καταδείξει τη σημασία τους, ο κ. Jean - Marie Coulon συμμετείχε σε αυτές τουλάχιστον στην έναρξη και σε μέρος των εργασιών τους. Γι' αυτό, είναι σημαντικό και ο ίδιος ο Πρόεδρος του δικαστηρίου να προγραμματίσει την παρουσία του για να δώσει νέα ώθηση στη διαμεσολάβηση εργατικών διαφορών».

Περισσότερες πληροφορίες για την αναφορά του Εφετείου των Παρισίων θα βρείτε στην ιστοσελίδα:

<http://www.ca-paris.justice.fr/index.php?rubrique=11048&article=16097>

Σχόλια της Μαρίας Γερολυμάτου, φοιτήτριας της Νομικής Αθηνών

Τι μας διδάσκουν, λοιπόν, οι εμπειρίες του κ.Schiele; Έχουν τα πλεονεκτήματα του γαλλικού προτύπου δυνατότητα εφαρμογής στην Ελληνική πραγματικότητα;

1. Ας δούμε πρώτα συνοπτικά πώς ρυθμίζει το Ελληνικό δίκαιο τους εναλλακτικούς τρόπους επίλυσης των διαφορών, γενικά, αλλά και ειδικότερα στις εργατικές διαφορές.

Στον **Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας (Κ.Πολ.Δ.)** βρίσκουμε τις ακόλουθες γενικές ρυθμίσεις :

1. Το άρθρο 208, που αναφέρεται στην υποχρέωση του Ειρηνοδίκη, για υποθέσεις αρμοδιότητας του Ειρηνοδικείου και πριν από τη συζήτηση της αγωγής, να επιχειρεί τη συμβιβαστική επίλυση της διαφοράς. Σε περίπτωση παράλειψης της προσπάθειας συμβιβασμού, δεν επέρχεται ούτε απάρδεκτο ούτε ακυρότητα της διαδικασίας.

2. Το **άρθρο 209**, για τη συμβιβαστική επέμβαση του Ειρηνοδίκη, μετά όμως από αίτηση των διαδίκων και πριν την άσκηση της αγωγής, για κάθε είδους διαφορά που πρόκειται να υπαχθεί στα πολιτικά δικαστήρια.

3. Το **άρθρο 233**, παραγρ. 2, το οποίο καθιερώνει δυναμική ευχέρεια του δικαστή να προκαλεί συμβιβαστική λύση της διαφοράς, σε κάθε στάδιο της δίκης.

4. Το **άρθρο 214Α**, σύμφωνα με το οποίο η απόπειρα εξώδικης επίλυσης της διαφοράς είναι προϋπόθεση του παραδεκτού της συζητήσεως της αγωγής στο Πολυμελές Πρωτοδικείο (**άρθρο 18, ν. 2335/1995**). Η ρύθμιση αφορά και τις διαπλαστικές αγωγές αρκεί το αντικείμενό τους να υπόκειται στην ελεύθερη διάθεση των μερών. Η υποχρεωτική αυτή προδικασία έχει στόχο τον «εθισμό» των συμβαλλομένων σε ένα πνεύμα συνεργασίας. Η διαδικασία, βέβαια, διεξάγεται εξωδικαστι-

κώς, με την επιμέλεια των διαδίκων. Πάντως, σύμφωνα με την Λ4, τα μέρη μπορούν να ζητήσουν τη συνδρομή τρίτου προσώπου κοινής επιλογής – στοιχείο που προσιδιάζει στη διαμεσολάβηση.

Επίσης, το **667** επιβάλλει την υποχρέωση στο δικαστήριο που εκδικάζει εργατικές διαφορές να επιχειρήσει το συμβιβασμό των διαδίκων κατά την πρώτη συζήτηση, χωρίς πάλι η παράλειψη της ενέργειας αυτής να επιφέρει έννομες συνέπειες. Ο **ν.1876/1990** για τις «ελεύθερες συλλογικές διαπραγματεύσεις» προβλέπει διαδικασίες συμφιλίωσης και μεσολάβησης, αλλά και την ίδρυση Οργανισμού Μεσολάβησης και Διαιτησίας (**άρθρα 13-17**).

Ακόμη, **ατομικές εργατικές διαφορές** λύνονται εξωδικώς με την παρέμβαση του **Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας**. Πάντως, παρά τη νομοθετική αυτή ευφορία, η συμβιβαστική διάλυση

της αντιδικίας δεν καταξιώνεται στον τόπο μας ως συνηθής μορφή δικονομικής συμπεριφοράς.

II. Στη Γαλλία, σύμφωνα με την αναφορά του Schiele, στα εργατικά τμήματα του Εφετείου των Παρισίων, τον πρώτο καιρό (1997 και ύστερα), η προσφυγή σε διαμεσολάβηση γινόταν μόνο μετά από αίτηση των διαδίκων.

Στη συνέχεια, όμως, αποφασίστηκε από την ομάδα εργασίας των τμημάτων να γίνεται ειδική πρόταση διαμεσολάβησης σε όσες διαφορές επιδέχονταν φιλικό διακανονισμό. Προς διευκόλυνση, μάλιστα, των δικαστών συγκροτήθηκε μια τυπολογία τέτοιων διαφορών.

Επίσης, το φωτεινό παράδειγμα της Grenoble τόνισε την ανάγκη ύπαρξης μιας τέτοιας τυπολογίας που θα κατευθύνει την επιλογή των δικαστών, αλλά και την ανάγκη διεξαγωγής ιδιαίτερης συζήτησης, στην οποία ο δικαστής προτείνει στους επιλεχθέντες διαδίκους τη διαμεσολάβηση και με ειδική έκθεση στηρίζει την επιλογή του αυτή. Ακόμη, υπογραμμίζεται η σημασία της στενής συνεργασίας δικηγόρων και δικαστών.

Στο πλαίσιο αυτό, ο πρόεδρος του Εφετείου στο Παρίσι πρότεινε τη σταθερή συνεργασία ενός δικαστή των εργατικών τμημάτων με τους δικηγορικούς συλλόγους και μεγάλα δικηγορικά γραφεία, ιδιαίτερα στο θέμα πληροφόρησης και εκπαίδευσης στη διαμεσολάβηση.

Τέλος, πέρα από την απαραίτητη κατάρτιση του διαμεσολαβητή που επιλέγεται από το δικαστήριο, αναγκαία είναι και η ύπαρξη μιας σχέσης εμπιστοσύνης μεταξύ διαμεσολαβητή και δικαστή.

III. Με αφορμή την αναφορά αυτή, μπορούμε να διατυπώσουμε ορισμένες προτάσεις που θα συμβάλλουν στην εξέλιξη του θεσμού της διαμεσολάβησης στην Ελλάδα:

1. Υπαγωγή της διαφοράς σε διαμεσολάβηση και στο β' βαθμό.
2. Συστηματική πληροφόρηση όλων των διαδίκων, από την κατάθεση της αγωγής για τη δυνατότητα προσφυγής σε διαμεσολάβηση.
3. Πρόταση διαμεσολάβησης, πριν τη συζήτηση της αγωγής, σε διαφορές που έχουν μεγάλες πιθανότητες να επιλυθούν συναινετικά.

4. Επανάληψη της πρότασης διαμεσολάβησης κατά τη διάρκεια της δίκης, εφόσον αυτή δεν είχε ευδοκιμήσει νωρίτερα.

5. Δημιουργία ενδεικτικού καταλόγου διαφορών που θα καθοδηγεί το δικαστή ως προς την υποβολή πρότασης διαμεσολάβησης.

6. Παροχή στους διαδίκους της δυνατότητας να έρχονται σε επαφή με διαμεσολαβητή και να συζητούν με αυτόν τα πλεονεκτήματα και το συμφέρον που θα έχουν από τη συναινετική επίλυση της διαφοράς.

7. Δημιουργία συγκεκριμένου νομοθετικού πλαισίου για τη διαμεσολάβηση.

8. Δημιουργία αναγνωρισμένων από το Κράτος κέντρων εκπαίδευσης και πιστοποίησης διαμεσολαβητών, τα οποία θα προσφέρουν στα μέρη τις μεγαλύτερες δυνατές εγγυήσεις για μια εποικοδομητική και εν τέλει επιτυχή διαδικασία διαμεσολάβησης.

Πολλές από τις παραπάνω προτάσεις έχουν υιοθετηθεί από το σχέδιο του νέου Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Το άρθρο 14 του σχεδίου ασχολείται με τη διαμεσολάβηση. Η δυνατότητα αυτή καλύπτει πλέον όλες τις διαφορές που υπάγονται στα πολιτικά δικαστήρια, ακόμη και στο στάδιο της έφεσης.

Τα άρθρα 210-214Α εφαρμόζονται αναλόγως και στη διαμεσολάβηση. Η διαμεσολάβηση μπορεί να συμφωνηθεί είτε πριν, είτε μετά την έναρξη της εκκρεμοδικίας και μέχρι τη συζήτηση της υπόθεσης.

Επίσης, η Οδηγία 2008/52/ΕΚ της 21ης Μαΐου 2008 διαμορφώνει το νομικό πλαίσιο της διαμεσολάβησης σε αστικές και εμπορικές διασυνοριακές υποθέσεις. Στόχος της διαδικασίας είναι η οικονομικά αποδοτική και ταχεία εξωδικαστική επίλυση της διαφοράς, η διατήρηση θιψίμης σχέσης μεταξύ των μερών και η προσπάθεια εκούσιας εκτέλεση των συμφωνημένων.

Πάντως, δίνεται έμφαση στην εκούσια προσφυγή των μερών σε μια συναινετική λύση. Αλλά και τα δικαστήρια δύνανται να εφιστούν την προσοχή των μερών στη δυνατότητα αυτή, ή και να τα καλούν σε ανάλογες ενημερωτικές συναντήσεις.

Επιπροσθέτως, προβλέπεται η ύπαρξη ευρωπαϊκού κώδικα δεοντολογίας διαμεσολαβητών. Ακόμη, τα κράτη οφείλουν να ενθαρρύνουν τη δημιουργία τέτοιων κωδίκων και τη τήρησή τους, αλλά και την κατάλληλη εκπαίδευση των διαμεσολαβητών, ώστε να διασφαλίζεται η ποιότητα της διαμεσολάβησης.

Τέλος, όσον αφορά στη σχέση εχεμύθειας του διαμεσολαβητή με τα μέρη, αλλά και στη σχέση εμπιστοσύνης με το δικαστή, ορίζονται τα εξής: Ο διαμεσολαβητής δεν μπορεί να προσκομίζει σε δίκη στοιχεία που του γνωστοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της διαμεσολάβησης, εκτός αν είναι απαραίτητο για λόγους δημόσιας τάξης (ιδίως για την προστασία πρωταρχικών συμφερόντων των παιδιών, αποφυγή κινδύνου σωματικής θλάβης ή ψυχικής ακεραιότητας προσώπου) ή για την εφαρμογή ή εκτέλεση τη συμφωνίας.

Βασική βιβλιογραφία:

1. **Ν.Νίκας**, Πολιτική Δικονομία II, Εκδόσεις Π. Ν. Σάκκουλας (2005), σ.114-127
2. **Α.Καραμπατζός**, «Απρόβλεπτη Μεταβολή των Συνθηκών στην Αμφοτεροβαρή σύμβαση», Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα (2006), άρ. 623 επ., ιδίως 694 επ.

9. Σταθερή συνεργασία δικαστικού και δικηγορικού σώματος, κατάρτιση και των δύο στο θέμα της διαμεσολάβησης, παροχή κινήτρων για προώθηση εναλλακτικών τρόπων επίλυση των διαφορών. Η επιτυχία του θεσμού της διαμεσολάβησης θα απαλλάξει τα δικαστήρια από περιττό φόρτο εργασίας, θα βελτιώσει την ποιότητα της απονεμόμενης δικαιοσύνης, ώστε αυτή να ανταποκρίνεται περισσότερο στις επιταγές του άρθρου 6, παράγρ. 1, της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Ακόμη, προωθώντας τη συναινετική επίλυση, οι δικηγόροι διασφαλίζουν καλύτερα τα συμφέροντα των πελατών τους, αφού αποφεύγεται η κατασπατάληση χρόνου αλλά και χρήματος – επακόλουθα ενός μακρόχρονου δικαστικού αγώνα. Ιδιαίτερα δε στις εμπορικές και εργατικές διαφορές διατηρείται υγιής η σχέση ανάμεσα στα μέρη.